

prijaznih dni, pač pa dosti bridkih skušenj. Leta 1890. so mu umrli blaga mati, leta 1893, meseca januarja njegova sestra Matilda, ustanoviteljica ormoške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, istega leta meseca decembra pa mu je umrl brat Josip, znani pesnik in pisatelj slovenski.

Na jesen leta 1895. je začel bolehati Anton Freuensfeld in z začetkom leta 1896. moral je že prositi za dopust, ter od istega časa ni več prišel v solo. Imel je jetiko. Ker so mu zdravniki svetovali, naj gre na jug, podal se je v Gorico zdravja iskat. A ker mu tedanje slabo vreme v Gorici ni ugajalo, vrnil se je čez dva meseca, pa mnogo slabši, kakor je odšel. Čez polje mu je bolezen doma nekaj odlegla, in na jesen je na videz popolnoma okreval. Teden pred smrtjo pa mu je postalo tako hudo, da je sam resno mislil na edino rešiteljico — smrt. Sprejel je kot veren katoličan zakramente za umirajoče in dne 15. decembra mirno zaspal v Gospodu v 26. letu svoje dobe.

Dne 17. dec. bil je pogreb Velika udeležba od blizu in daleč pri zadnjem spremstvu na prostor miru, kazala je, kako priljubljen je bil rajni v okolici, pri svojih tovariših, prijateljih in znancih. Sprevod je vodilo pet gospodov mašnikov, ki so rajnemu zadnjo čast skazali. Krsto so krasili med drugimi vencami posebno trije s traki in sicer: od učiteljskega društva z napisom: »Učiteljsko društvo za ormoški okraj svojemu odličnemu članu«, od učiteljstva ormoške šole z napisom: »Učiteljstvo ormoške šole svojemu dragemu tovarišu!« in od čitalnice: »Ormoška čitalnica svojemu udu!« Ko je spregovoril gospod učitelj Rajšp na robu groba umrlemu učitelju zadnje besede in med drugimi lepimi besedami tudi našteval, kaj so zgubili s Freuensfeldom otroci, starši, prijatelji in tovariši, ostalo je malokatero oko suho. Ko so še zapeli pevci žalostinki »Na grobeh« in »Jamica«, vrnili smo se žalostni s pokopališča, želeč pokojniku mirnega počitka.

Gospodarske stvari.

Ali je bilo treba druge posojilnice v okraju Sv. Lenart?

(Dopis iz Slov. goric.)

Posojilnica je podjetje. Kdor se kakega podjetja loti, mora je zasnovati na pravem mestu, dati mu pravo podlago. Pameten človek pri nas ne zida mline na bregu, pa tudi v dolini ne, kjer ni dovolj vode, ali kjer je že preveč mlinov. Kaj pomaga žago postaviti v kraju, kjer ni več gozda? Za naše potrebe zadostuje, če imamo v vsakem sodnijskem okraju le eno posojilnico in ta se mora nahajati tam, kjer se nahaja c. kr. okr. sodišče, c. kr. davkarija.

Mi Slovenci še posojilnic prav ne poznamo; za vodstvo in nadzorovanje posojilnice dobiti je težko zadostno število zvedenih, delavnih in popolnoma neodvisnih mož. Brez takega načelstva in nadzorstva si posojilnica ne pridobi potrebnega zaupanja, se ne more utrditi. Še v celem sodnijskem okraju dobi se teško toliko takih mož, posebno premožnejših.

Ako hoče posojilnica varno in vestno poslovati, mora imeti sploh pri rokah zemljiško knjigo in kataster. Brez teh se ne more nobena prošnja za posojilo rešiti. Ljudje delajo tudi drugod dolgove, prodajajo posestva; ta prošnjik še nima let, spet drugi ima skrbnika, sekvestra itd.

Treba je vedno poizvedovati, vedno paziti, večkrat povzročiti naglo vknjižbo. Vse se ne dá zapisati,

tu le izkušnja uči. Za to se morajo tisti, ki te izkušnje nimajo, dati podučiti in svariti. Posojilnice namen ni samo denar posojevati, ampak tudi zbirati in nabirati ga. Posojilnica, katera nima svojega denarja, katera živi le od kredita in dela s tujim denarjem, nima zdrave podlage, nima bodočnosti. Kredit se njej more vsaki čas skrčiti ali odtegniti; ko je blagajnica prazna, je propad neizogiben.

Posojilnica, da si dobi potreben denar kot hranilne vloge, kot deleže, pristopnino, mora imeti primeren delokrog in za to zadostuje v boljših krajih komaj eden celi sodnijski okraj, nikakor pa par župnij. To uči večletna izkušnja vsako posojilnico, in tudi tistim ne bo prizaneseeno, katere osnuje deželni odbor!

Sme se torej trditi, da nove posojilnice pri Sv. Trojici ni bilo celo nič treba sedaj. Kar je bilo treba, je to, da bi se bilo delovanje okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu in tu obstoječe posojilnice oživilo in spravilo v pravi tir pri obeh. Odkar imamo v tem okraju Slovenci večino, vse dremlje in spi, nikjer ne napredujemo. Od naših denarnih zavodov ni dobiti letnih računov, nihče o njih delovanju ne poroča javno.

Tako ne sme iti naprej! Kaj pa delajo načelstva in uradniki teh zavodov? Naši nasprotniki še niso premagani, čakajo samo na ugodno priliko, da na nas planejo. Ali niso tega pokazale zadnje volitve? Denarna zavoda v trgu sta za nas največjega pomena; držati moramo oba, pospeševati pa tudi njiju razvitek! J—a.

Sejmovi. Dne 11. januarja pri Novi cerkvi, v Šmarijah in na Planini. Dne 14. jan. na Bregu pri Ptuj (za svinje) in pri Sv. Filipu v Veračah. Dne 15. jan. v Arvežu.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Shod »Obrtne zveze za Kranjsko«, ki se je vršil dne 27. decembra, je vsprejel te-le resolucije, ki so važne za vse Slovence: I. Resolucija. Javni shod »Obrtne zveze za Kranjsko« izreka željo, naj se obrtniki združijo v jedno organično celoto v ohrambo narodnih, stanovskih in socialnih pravic in naj se kaže ta organizacija istotako v obrtniških, kakor političnih vprašanjih. — II. Resolucija. Javni shod »Obrtne zveze za Kranjsko« izreka željo, naj se kranjski Slovenci združijo v jedno politično stranko s pokrajinskimi Slovenci vred, ki bo zastopala narodni in socialni razvoj celokupnega naroda na podlagi krščanske pravičnosti in napredka. Sprava obeh strank naj bi bila trajna po razgovoru zaupnih mož in naj bi imela pred vsem ozir na koristi ljudstva, ki želi sloge in pravega stalnega miru, ne pa samo »premirja«. Razgovor in način sloge, naj se predloži narodu. Resolucija naj se pošlje obema narodnima strankama. — III. Resolucija. Z ozirom na resolucijo II. izreka javni shod »Obrtne zveze za Kranjsko«, da se bo podpisalo samo tiste kandidate, ki se že naprej obvežejo s pošteno besedo, da nastopijo z vso odločnostjo za oživetje jugoslovanskega kluba in da sami ustopijo v to skupino. Kandidat naj bo neodvisen in ne sme poznati pri narodnem delu nobene razlike med stanovi. — IV. Resolucija. Na shodu zbrani obrtniki sklenejo: Mestni zastop in posebno državni poslanci naj še v sedanjem zasedanju izposlušajo pri visoki vladi na Dunaju, da se potresna podpora, dana oškodovanim obrtnikom in trgovcem, ne izterja, temveč popolnoma odpiše.

Iz Čadrama. (Novo leto) je čas računov in čas števil; kdo bi se čudil tudi na visokem Pohorju, ako